ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **Ing. J. P.**, zastoupeného JUDr. Zdeňkem Čechurou, advokátem se sídlem Vinohradská 6, Praha 2, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2008, č. j. 14640/08-1700-703359, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2011, č. j. 30 Ca 232/2008 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalovaný jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 3. 9. 2008, č. j. 14640/08-1700-703359 a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Žalovaný tímto rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti platebnímu výměru Finančního úřadu v Pelhřimově ze dne 7. 5. 2008, č. j. 47472/08/091980/6337.

Platebním výměrem finanční úřad sdělil žalobci penále za dobu neoprávněného použití prostředků státního rozpočtu (od 3. 2. 2005 do 7. 5. 2008) ve výši 690 617 Kč. Odvod prostředků do státního rozpočtu v téže výši byl žalobci uložen platebním výměrem z téhož dne č. j. 47226/08/091980/6337. Důvodem bylo neohlášení „změny právního subjektu“ farmy v obci Služátky, na jejíž stavbu byla žalobci a jeho otci v roce 1991 poskytnuta návratná finanční výpomoc Ministerstvem zemědělství.

Rozhodnutí žalovaného stálo na argumentaci, že bylo prokázáno porušení povinnosti vyplývající z uzavřených smluv a Prováděcích pokynů Mze ČR, č. j. 157/1991-200 a MF ČR č. j. 193/3144/1991; porušení podmínek spočívalo v neoznámení prodeje farmy, která byla v roce 2005 převedena společnosti ALLCOMP, s. r. o., se sídlem v Netvořicích. Odvolání proti platebnímu výměru ukládajícímu odvod do státního rozpočtu bylo žalovaným zamítnuto a sdělení penále odpovídá zákonu.

Krajský soud v napadeném rozsudku vycházel ze svého předchozího rozsudku ze dne 8. 2. 2011, č. j. 30 Ca 230/2008 - 35, jímž zrušil rozhodnutí žalovaného o uložení odvodu do státního rozpočtu a stručně zmínil důvody, které jej k tomu vedly. Zejména poukázal na skutečnost, že právní řád nezná pojem „změna právního subjektu“ a dospěl k závěru, že ze znění článku 8 smlouvy a z přílohy č. 2 Prováděcích pravidel lze dovodit, že povinnosti tam příkladmo uvedené se týkají pouze právnických osob.

Stěžovatel kasační stížnost opírá o § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; namítá tedy nezákonnost právního posouzení věci. Vzhledem k tomu, že krajský soud v napadeném rozsudku zopakoval svou argumentaci z rozsudku, jímž rozhodoval o uložení odvodu, považuje stěžovatel za nezbytné rovněž zopakovat svou argumentaci uvedenou v kasační stížnosti, jíž tento předchozí rozsudek napadl. Podotýká ovšem, že krajský soud svou předchozí argumentaci zopakoval navzdory tomu, že sám odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 30/2007 - 68, podle něhož se při posuzování penalizace žalovaný ani soud nezabývá námitkami směřujícími proti samotnému stanovení daně (zde uložení odvodu). Právní názor krajského soudu na porušení rozpočtové kázně, dle jeho názoru, vychází z úzce jazykového výkladu a je povrchně formální. Z ustálených zásad dotační politiky plyne jednoznačně povinnost příjemců finančních prostředků hlásit v předstihu jejich záměr převést předmět dotace na jinou osobu, a to proto, aby poskytovatel mohl včas uzavřít nové smlouvy s novými právními subjekty. Dotační politika se pro všechny dotační tituly řídila mj. principem vázanosti na určitý objekt, jehož dotování je žádoucí. V daném případě byla poskytnuta finanční výpomoc na výstavbu rodinné farmy; podmínkou pro jejího příjemce bylo po určité období (9 let) podnikat na dotovaném objektu. Splnění této podmínky nebylo stěžovatelem zpochybněno, byla splněna ještě před prodejem farmy, a to již v roce 2000. Pokud bylo v odvolacím rozhodnutí poukázáno na skutečnost, že stavba nebyla dosud kolaudována, neznamená to, že to bylo důvodem pro uložení odvodu, byť z toho stěžovatel dovozuje, že žalobce se chce vyhnout povinnosti vrátit dotaci. Během kontroly však správce daně zjistil, že farma byla prodána v roce 2005 jinému subjektu, aniž by příjemce dotace poskytovatele o tom informoval. Tím byly porušeny podmínky pro její poskytnutí a pro toto porušení byla uložena povinnost finanční prostředky vrátit. Stěžovatel poukázal na přísnou účelovost dotace vyplývající z Prováděcích pokynů Ministerstva zemědělství ČR a Ministerstva financí ČR ze dne 31. 1. 1991, a rovněž na znění Prováděcích pokynů k usnesení vlády ze dne 22. 1. 1992, v nichž se rovněž uvádí mj., že v případě, kdy příjemce převede na jiného vlastnictví k pozemkům, stavbám či věcem souvisejícím s předmětem dotace, je povinen neprodleně tuto skutečnost oznámit druhé smluvní straně.

Stěžovatel je názoru, že formulace užitá ve smlouvě není nesrozumitelná a při použití jednoduchého jazykového výkladu z ní plyne, že pojem „změna právního subjektu“ lze snadno nahradit pojmem „změna vlastníka“ či „změna subjektu vlastnického

práva“. Mezi dotací, příjemcem dotace a dotovaným objektem musí zůstat zachována vazba a převedením dotovaného objektu na jiný subjekt je tato vazba narušena. Obdobná podmínka je zcela běžná ve smlouvách o poskytování dotace, a to i u jiných ministerstev. Stejně tak je běžný postih jejího porušení, aniž by to mělo za následek soudní spory. Není důvod omezovat podmínku jen na právnické osoby; týká se všech příjemců dotace.

Proto stěžovatel považuje i své rozhodnutí týkající se sdělení penále za vydané v souladu s právními předpisy. Krajskému soudu pak dále vytýká, že nespojil projednání této věci s věcí vedenou pod sp. zn. 30 Ca 232/2008, jejímž předmětem byla žaloba proti rozhodnutí o uložení odvodu, s níž je dané penále spojeno. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce přes výzvu soudu vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Nejvyšší správní soud v prvé řadě vážil, zda kasační stížnost míjící se s podstatou sporu je vůbec přípustná. Neshledal přitom důvod vyzvat stěžovatele k jejímu doplnění, neboť kasační stížnost určité důvody obsahuje a jedná se o důvody podřaditelné ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Je věcí stěžovatele, z jakých důvodů označí napadený rozsudek za nezákonný. V daném případě se kasační důvody vztahují k napadenému rozsudku krajského soudu, byť zejména k té části odůvodnění, která byla krajským soudem uvedena zcela nadbytečně. Kasační stížnost je tedy podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel formálně opírá kasační stížnost o důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Pokud ovšem poukazuje na nesprávný postup soudu spočívající v nespojení věcí ke společnému projednání, jedná se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Žalobci byl uložen odvod neoprávněně použitých rozpočtových prostředků podle § 77 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), v souladu s § 30 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky). Za neoprávněné zadržení rozpočtových prostředků byl pak penalizován.

Podle § 30 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. jsou subjekty povinny odvést neoprávněně použité nebo zadržené prostředky státnímu rozpočtu. Zároveň jsou tyto subjekty povinny zaplatit penále ve výši 1 promile denně z neoprávněně použitých nebo zadržených prostředků, nejvýše však do výše této částky.

Přesto, že žaloba nezákonnost platebního výměru o sdělení penále stavěla na nezákonném uložení odvodu neoprávněně zadržených prostředků do státního rozpočtu, brojila proti rozhodnutí penalizačnímu, které také požadovala zrušit. Krajský soud správně poukázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, č. j. 2 Afs 30/2007 - 68 a ze dne 11. 6. 2009, č. j. 1 Afs 47/2009 - 45, podle nichž se v řízení o sdělení penále nemohou řešit otázky zákonnosti uložení daňové povinnosti, na níž je penále navázáno. Správně krajský soud rovněž odkázal i na rozsudek ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004

– 62, v němž je uvedeno, že *žalovaný, přezkoumává-li rozhodnutí, kterým bylo stanoveno penále, zjišťuje, zda existuje rozhodnutí, kterým byla povinnost hradit celní dluh* (pozn. NSS – totéž platí pro daň*) subjektu řádně sdělena, zda skutečně nebyla platební povinnost splněna ve lhůtě stanovené v tomto rozhodnutí a zda je penále počítáno za každý den prodlení počínaje dnem splatnosti cla a konče jeho platbou. Pokud byly splněny tyto podmínky, pak již zkoumá jen to, zda bylo penále stanovené nejdéle za 500 dnů prodlení, neboť poté se již uplatní penále ve výši 140 % diskontní úrokové sazby České národní banky platné v první den kalendářního čtvrtletí. Tímto rozsahem přezkoumání je vázán rovněž soud, při zachování zásady dispoziční.* Všechna citovaná rozhodnutí (dostupná na www.nssoud.cz) stanoví jednoznačně meze přezkumu penalizačního rozhodnutí.

Pokud pak krajský soud otázky zákonnosti odvodu výslovně v rozsudku řešil, bylo to nadbytečné a akceptovatelné jen z hlediska obsahu žaloby a návaznosti penalizačního platebního výměru na rozhodnutí o odvodu. Krajský soud o žalobě proti rozhodnutí, jehož předmětem bylo sdělení penále, rozhodoval v době, kdy již dříve rozsudkem č. j. 30 Ca 230/2008 - 35 rozhodnutí žalovaného ve věci uložení odvodu zrušil. Správně pak poukázal na ustanovení § 58 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož penále sleduje osud daně, jejímž je příslušenstvím. Jestliže tedy krajský soud zrušil žalobcem napadené rozhodnutí stěžovatele dle ustanovení § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s., postupoval zcela v souladu se zákonem.

Ke kasačním námitkám směřujícím proti nadbytečné části odůvodnění krajského soudu tak lze pouze uvést, že tato nadbytečnost nezpůsobila nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Pokud jde o podstatu námitek, lze odkázat na právní názor vyslovený v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2001, č. j. 1 Afs 24/2011 - 51 a ze dne 3. 8. 2011, č. j. 2Afs 42/2001 - 57.

Kasační námitka poukazující na pochybení krajského soudu, který nespojil projednání této žaloby s projednáním žaloby proti rozhodnutí o uložení odvodu za situace, kdy se jednalo o související věci, je důvodná (§ 39 odst. 1 s. ř. s.). Jedná se ovšem o vedení řízení a postup krajského soudu, který nemohl mít žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 in fine s. ř. s.).

Stěžovatel, který v řízení neměl úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Úspěšnému žalobci soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal, neboť ten žádné náklady řízení neuplatnil a ani ze soudního spisu není zřejmé, že by mu nějaké vznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2011

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu